

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040

Er beteckning: KN2025/01524

Sammanfattning

- Länsstyrelsen Västerbotten önskar särskilt styrka att (n) Rättvisa och solidaritet mellan och inom medlemsstaterna, (p) Behovet att upprätthålla, förvalta och förbättra naturliga sänkor på lång sikt och skydda och återställa biologisk mångfald samt ta hänsyn till osäkerheter, i synnerhet osäkerheter som är kopplade till klimatförändringarnas effekter inom markanvändningssektorn, samt (j) Klimatåtgärder som drivkraft för investeringar och innovation återspeglas på lämpligt sätt i lagförslagen inom ramen för den översyn som avses göras för att nå det nya klimatmålet till 2040.
- Länsstyrelsen Västerbotten betonar vikten av att skogsägare i norra Sverige får bättre förutsättningar att skapa affärsmässighet i arbetet att skydda skogsbestånden från de negativa effekterna av klimatförändringarna, öka kolsänkan och bedriva ett hållbart skogsbruk som bidrar till EU:s klimatomställning samt till att målen i LULUCF-förordningen nås.
- Länsstyrelsen ställer sig positiv till att översynen av relevant unionslagstiftning för att göra det möjligt att uppnå det nya 2040-målet, ska återspegla betydelsen av inhemska permanenta upptag (som BECCS och DACCS) (punkt (b) i förslaget).
- Länsstyrelsen Västerbotten anser dock att det noga bör analyseras om ett system för att skapa incitament för upptag/negativa utsläpp bör läggas utanför ETS-

lagstiftningen för att säkerställa att insatser för upptag inte görs istället för nödvändiga utsläppsminskningar.

- Länsstyrelsen Västerbotten föreslår att det tillförs en punkt rörande åtgärder som hanterar gapet mellan EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme fram till 2040 och föreslagen målbana.

Synpunkter på förslag till ändringar i förordning (EU) 2021/1119, EU:s klimatlag

Synpunkter på de punkter som föreslås beaktas i arbetet framåt

Punkt (n), (p) och (j)

Länsstyrelsen Västerbotten önskar särskilt styrka att (n) *Rättvisa och solidaritet mellan och inom medlemsstaterna*, (p) *Behovet att upprätthålla, förvalta och förbättra naturliga sankor på lång sikt och skydda och återställa biologisk mångfald samt ta hänsyn till osäkerheter, i synnerhet osäkerheter som är kopplade till klimatförändringarnas effekter inom markanvändningssektorn*, samt (j) *Klimatåtgärder som drivkraft för investeringar och innovation återspeglas på lämpligt sätt i lagförslagen inom ramen för den översyn som avses göras för att nå det nya klimatmålet till 2040*.

Västerbotten är ett län med skogsbruk och gruvnäring som efterfrågas för EU:s klimatomställning och är idag en mycket stor producent av förnybar el (ca 15TWh produceras medan endast ca 4TWh används i länet per år). Västerbotten genomgår också en nyindustrialisering till följd av den gröna omställningen. Klimatåtgärder är en viktig drivkraft för investeringar och innovation i länet. Förutsättningarna gör att Västerbotten har stor potential att bidra till länets, Sveriges och EU:s klimatomställning och en hållbar samhällsutveckling samtidigt som det skapar lokal och regional nytta för länets invånare. Det är samtidigt ett utgångsläge som medför att ett antal målkonflikter och utmaningar i omställningen ställs på sin spets i Västerbotten. Mot den bakgrunden är det viktigt att kommande lagförslag säkerställer en rättvis utveckling där länets invånare får mervärden av de

investeringar och den exploatering som sker i länet och att länets naturresurser förvaltas på ett ansvarsfullt sätt. Samt att förutsättningar sätts på plats för att säkerställa en hållbar samhällsutveckling lokalt och god välfärd under tiden av kraftig samhällsförändring. Att utvecklingen sker på ett rättvist sätt som skapar lokal och regional nytta i norra Sverige är en förutsättning för att Västerbotten ska kunna tillvarata potentialen och bidra på bästa sätt. Det innebär även att skogsägare får de förutsättningar som krävs för att skapa affärsnytta i skyddet av skogsbestånden från klimatkonsekvenser, ökad kolsänka och stärkt biologisk mångfald.

Punkt (b)

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att översynen av relevant unionslagstiftning för att göra det möjligt att uppnå det nya 2040-målet, ska återspegla betydelsen av inhemska permanenta upptag (som BECCS och DACCS) (punkt (b) i förslaget). Mot bakgrund av att den föreslagna budgeten är större än det kvarvarande rättvisa utsläppsutrymmet för att vi globalt ska klara Parisavtalet kommer stora volymer permanenta negativa utsläpp behövas. Västerbotten har verksamheter lämpliga för BECCS (biogen koldioxidinfångning och lagring) vilket bland annat framgår av att projekt för BECCU (biogen koldioxidinfångning och användning) redan är påbörjande i länet.

System för att skapa incitament för upptag/negativa utsläpp

Länsstyrelsen Västerbotten anser dock att det noga bör analyseras om ett system för att skapa incitament för upptag/negativa utsläpp bör läggas utanför ETS-lagstiftningen för att säkerställa att insatser för upptag inte görs i stället för nödvändiga utsläppsminskningar. Vi konstaterar att det finns risker med att inkludera upptag/negativa utsläpp inom EU ETS; benägenheten att minska utsläpp kan minska då aktörer kan köpa krediter istället för att minska växthusgasutsläpp, krediter inom markanvändningssektorn (LULUCF) för att kompensera för fossila utsläpp inom ETS leder till en obalans då det finns osäkerheter rörande permanensen för upptag inom markanvändningssektorn (LULUCF), en ohämmad användning av BECCS (biogen koldioxidinfångning och lagring) inom EU ETS kan leda till en överanvändning av biomassa vilken är en begränsad resurs som kommer behövas inom flera områden. Risker

som bla framhålls av IVL i rapporten An EU removals target and trading system (RTTS) for carbon, L. Zetterberg (2025)¹.

Separata mål för upptag/negativa utsläpp

Länsstyrelsen Västerbotten delar EU:s expertråds (The European Scientific Advisory Board on Climate Change) rekommendation att anta separata mål för utsläppsminskningar, permanenta upptag och tillfälliga upptag². Kraftfulla insatser kommer behövs inom samtliga tre områden. För Västerbottens del är det särskilt viktigt att skogsägare i norra Sverige får förutsättningar att skapa affärsmässighet i arbetet att skydda skogsbestånden (kolförråd) från de negativa effekterna av klimatförändringarna, öka kolsänkan och bedriva ett hållbart skogsbruk som bidrar till EU:s klimatomställning samt till att målen i LULUCF-förordningen nås.

Synpunkter på målet till 2040 i relation till Parisavtalet

Gapet mellan mål och kvarvarande utsläppsutrymme bör hanteras

Länsstyrelsen Västerbotten föreslår att det tillförs en punkt rörande åtgärder som hanterar gapet mellan EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme fram till 2040 och föreslagen målbana.

EU:s expertråd har bedömt dels storlek på växthusgasbudgetar som är möjliga för EU att hålla med hänsyn tagen till begränsningar i tex. teknisk uppskalning (feasible budget) vilken visar att upp till 95% utsläppsminskning till 2040 är möjligt, dels vad som är EU:s rättvisa andel av den globala utsläppsbudget som möjliggör att Parisavtalet nås (fair share). Expertrådet konstaterar att oavsett vilka etiska principer för rättvisa som beaktas, såsom förorenaren betalar eller förmåga att betala, råder ett gap mellan vad som vore EU:s kvarvarande rättvisa budgetandel och vad som kan vara en möjlig

¹ [An EU Removals Target and Trading System \(RTTS\) for Carbon Dioxide – Concept paper for discussion](#)

² [Scientific advice for amending the European Climate Law Setting climate goals to strengthen EU strategic priorities](#) - European Scientific Advisory Board on Climate Change (2025) sid.6

budget för EU att hålla. Under några av dessa etiska principer har EU redan förbrukat sin del av den globala utsläppsbudgeten.³

I relation till Parisavtalet innebär detta således att EU behöver minska utsläppen av växthusgaser mycket kraftfullt ner till netto noll och att andra länder behöver hålla en *mindre* budget än vad som är *deras* rättvisa andel av det globala kvarvarande utsläppsutrymmet för att täcka upp för gapet mellan EU:s kvarvarande rättvisa utsläppsutrymme (fair share) och den utsläppsbudget EU avser hålla. Bara så kan världens länder sammantaget klara Parisavtalet.

Det nu remitterade förslaget innebär mål om 90% utsläppsminskning till 2040 samt att Artikel 6-åtgärder kan användas för att nå upp till 3%-enheter av målet (dvs. faktisk inomeuropeisk utsläppsreduktion om 87% till 2040). Förslaget innehåller inte någon punkt om att additionella åtgärder utanför EU för att täcka upp för gapet mellan föreslagen budget/mål för 2040 och EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme för att klara Parisavtalet.

Konsekvensen av remitterat förslag är således antingen ett antagande om att andra länder ska använda en mindre budget än deras rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme (för att möjliggöra för EU att använda en större budget än EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme) utan stöd från EU, *eller* en planerad utveckling där Parisavtalet inte nås och EU:s medborgare (och resten av världen) tvingas leva med alla konsekvenser som följer av ett sådant misslyckande.

Länsstyrelsen Västerbotten föreslår mot bakgrund av detta att det tillförs en punkt rörande åtgärder som hanterar gapet mellan EU:s rättvisa kvarvarande utsläppsutrymme fram till 2040 och föreslagen målbana, och att detta återspeglas på lämpligt sätt i lagförslagen inom ramen för den översyn som avses göras för att nå det nya klimatmålet till 2040. Länsstyrelsen Västerbotten konstaterar samtidigt att gapet skulle bli mindre vid större utsläppsminskningar inom EU, exempelvis 95% utsläppsreduktion till 2040 och/eller om

³ [Scientific advice for the determination of an EU-wide 2040 climate target and a greenhouse gas budget for 2030–2050](#) - European Scientific Advisory Board on Climate Change (2023)

användande av Artikel 6-åtgärder undviks eller begränsas ytterligare.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen Västerbotten önskar i sammanhanget framhålla att genomförandet av klimatomställningen, genom utsläppsminskande åtgärder, är det centrala för att begränsa kostsamma klimatkonsekvenser för EU:s medlemsstater och folk. Incitament, uppföljning och sanktioner bör vidmakthållas och utvecklas för att säkerställa genomförande inom hela unionen.

Europa och Västerbotten påverkas redan negativt av klimatförändringarna och kunskapen om riskerna till följd av ett förändrat klimat är goda.

Förra året, 2024, var det varmaste året som någonsin uppmätts i Europa. Medeltemperaturen i Europa var då 2.92 °C över den medeltemperatur som rådde 1850–1900, och 0.28 °C högre än det näst varmaste året i Europa, 2020.⁴

I juli 2024 drabbades medelhavsregionen av en dödlig värmebölja som orsakade åtminstone 23 dödsfall. Det bedöms som mycket sannolikt att klimatförändringarna bidrog till de extrema temperaturerna som då observerades.⁵ Klimatförändringarna ökade även sannolikt regnmängderna under stormen Boris med 20%, stormen som under 2024 orsakade förödande översvämningar i Öst- och Centraleuropa där minst 16⁶ personer omkom.⁷

Värmeböljor är det största, direkta, klimatrelaterade hälsohotet mot Europas befolkning. Översvämningar, skogsbränder, stormar och klimatkänsliga infektionssjukdomar är också stora hot mot hälsan och välbefinnandet. Alla dessa hot förvärras med stigande medeltemperatur.⁸

⁴ [Global Climate Highlights 2024 | Copernicus](#)

⁵ [2024 state of the climate report: Perilous times on planet Earth | BioScience | Oxford Academic](#)

⁶ [Minst 16 döda i ovanligt kraftiga regnoväddret Boris | SVT Nyheter](#)

⁷ [Forskargrupp: Samband mellan stormen Boris och klimatförändringarna - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](#)

⁸ [Värmeböljor och andra klimatrelaterade extremhändelser är ett hot mot hälsan, särskilt för de mest utsatta — Europeiska miljöbyrå](#)

Klimatförändringarna har redan haft och fortsätter att ha betydande negativa konsekvenser för EU:s jordbruk under hela detta århundrade på grund av varmare väder, torka, översvämningar, skadedjur, sjukdomar och sämre markhälsa som leder till kraftigt minskad jordbruksproduktion (lägre avkastning) och krympande odlingsbara arealer. Jordbruket i södra Europa kommer att drabbas hårdast på grund av värme och vattenbrist. I norra Europa kan däremot högre temperaturer leda till att man kan börja odla grödor som kräver varmare väder, men det uppväger inte bortfallet i södra Europa.⁹

I Västerbotten väntas temperaturerna bli högre i hela länet, för alla säsonger. Det står också klart att nederbörden kommer att öka både i mängd och intensitet samt i antal extremnederbördstillfällen. Alla dessa klimatparametrar kan bidra till ökad risk för ras, slamströmmar, skred, erosion och översvämningar i länet. Många områden som idag anses stabila kan få lägre säkerhet mot ras och skred. Utan stabilitetshöjande åtgärder och med ett föränderligt klimat enligt dagens klimatscenarier bedöms förutsättningarna för skred, ras och slamströmmar öka i flera delar av Västerbottens län i framtiden.¹⁰

Länsstyrelsen Västerbotten lyfter detta urval av risker till följd av klimatförändringarna i syfte att synliggöra vikten av genomförande. Ett otillräckligt agerande är förenat med allvarliga konsekvenser och stora kostnader.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med klimat- och energisamordnare Elin Söderberg som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

⁹ [Klimatförändringarnas konsekvenser - Europeiska kommissionen](#)

¹⁰ Klimat- och sårbarhetsanalys – Naturolyckor för Västerbottens län (2023)